

*Základní škola a Mateřská škola Děčín IX, Na Pěšině 330,  
příspěvková organizace*

# *Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků*

Zpracoval: PaedDr. Ing. Michal Slavík, PhD., ředitel školy

Schválil: PaedDr. Ing. Michal Slavík, PhD.

Účinnost od: 1.9.2016

.....  
ředitel příspěvkové organizace  
podpis a razítko PO

## Obecná ustanovení

Na základě ustanovení zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) vydávám jako statutární orgán školy tuto směrnici. Směrnice je přílohou školního řádu školy, podle § 30 odst. (2) školského zákona. Směrnice je umístěna na přístupném místě školy podle § 30 školského zákona, prokazatelným způsobem s ním byli seznámeni zaměstnanci, žáci školy a byli informováni o jeho vydání a obsahu zákonní zástupci žáků. Součástí tohoto dokumentu je příloha č. 1 Obecné zásady práce s dětmi se SVP

## Obsah

I. Zásady hodnocení .....	3
II. Pravidla hodnocení a klasifikace .....	5
III. Hodnocení chování žáka .....	14
V. Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci .....	15
VII. Opravné a komisionální zkoušky, opakování ročníku.....	16
VIII. Slovní hodnocení .....	18
IX. Hodnocení a klasifikace žáků se SVP, nadaných a mimořádně nadaných .....	19
X. Individuální vzdělávání .....	21
XII. Platnost a zrušovací ustanovení .....	22

# I. Zásady hodnocení

## **průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků**

(1) Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, zákonní zástupci žáků, popřípadě osoby, které vůči nezletilým žákům plní vyživovací povinnost byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.

(2) Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.

(3) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady. V učebních osnovách Školního vzdělávacího programu garanti jednotlivých předmětů doporučují hodnocení a klasifikaci žáků s ohledem na specifika daného oboru. Doporučení jsou plně v souladu s tímto klasifikačním řádem.

(4) Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

(5) U žáka se SVP rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

(6) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

(7) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

(8) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

(9) Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitel školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

(10) Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí

neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

(11) Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

(12) Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel.

(13) Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností

(14) Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

(15) Třídní učitel(ka) může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

(16) Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

**a) napomenutí třídního učitele/učitelky,**

**b) důtku třídního učitele/učitelky**

**c) důtku ředitele školy**

(17) Třídní učitel(ka) neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele/učitelky. Důtku ředitelky školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

(18) Ředitel školy nebo třídní učitel(ka) neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

(19) Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

(20) Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka ve vzdělávacím oboru Jazyk a jazyková komunikace určeného RVP ZV<sub>1</sub> na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje za závažnou souvislost podle odstavce (1), Čl.VIII

## II. Pravidla hodnocení a klasifikace

(1) S odkazem na zákon 561/2004 Sb., par. 51,52 a 53 a s odkazem na vyhlášku č. 48/2005, par. 14,15, 16 a 17 jsou žáci školy hodnoceni:

klasifikačním stupněm, dále jen klasifikace  
slovně  
kombinací obou způsobů hodnocení.

(2) **Výsledky vzdělávání žáka** v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 - výborný**
- 2 - chvalitebný**
- 3 - dobrý**
- 4 - dostatečný**
- 5 – nedostatečný**

Při klasifikaci jsou výsledky vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

### A. Klasifikační stupně – obecná hlediska

#### Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi – vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti.

Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí – je schopen vyhledávat, třídit informace vhodná k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení. Myslí kriticky, logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Rozumí různým druhům textů, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá.

Je schopen obhájit svá rozhodnutí, je zodpovědný. Umí diskutovat se spolužáky i dospělými, v týmové práci efektivně spolupracuje, respektuje názor druhých. Je schopen dodržovat vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné pracovní podmínky. Činí podložená rozhodnutí podle dané situace.

Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky.

#### Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot na úrovni, který je pro něho dosažitelný. Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti dobře uceleně, přesně a úplně, ale vztahy mezi nimi často nevidí - vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, snaží se plánovat, organizovat a řídit vlastní učení. Pohotově

vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo na základě menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí - je schopen vyhledávat, třídit informace vhodná k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Rozumí různým druhům textů, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá. Je schopen obhájit svá rozhodnutí, je zodpovědný. Umí diskutovat se spolužáky i dospělými, v týmové práci efektivně spolupracuje, respektuje názor druhých. Je schopen dodržovat vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné pracovní podmínky. Činí podložená rozhodnutí podle dané situace. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností.

### Stupeň 3 (dobrý)

Žák ovládá souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot na úrovni, který je pro něho dosažitelný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery – snaží se vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, s dopomocí plánuje, organizuje a řídí vlastní učení. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Je schopen s dopomocí učitele vyhledávat, třídit informace vhodná k řešení problému a využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se projevují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

V podstatě rozumí různým druhům textů, přemýšlí o nich, reaguje na ně, ale jejich využití je méně efektivní. Je schopen zdůvodnit svá rozhodnutí, ale je méně zodpovědný. Snaží se diskutovat se spolužáky i dospělými, v týmové práci spolupracuje, respektuje názor druhých. Je schopen dodržovat vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, ne vždy přesně, hůře se adaptuje na změněné pracovní podmínky. Podložená rozhodnutí podle dané situace není schopen vždy učinit. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky.

### Stupeň 4 (dostatečný)

Žák ovládá souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot na úrovni, který je pro něho dosažitelný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby - vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení pouze s dopomocí učitele. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný - není schopen samostatně vyhledávat, třídit informace vhodná k řešení problému. Získané vědomosti a dovednosti neumí bez pomoci využít při hledání různých variant řešení. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. S velkými problémy rozumí různým druhům textů, většinou o nich nepřemýšlí a reaguje na ně pouze občas a ne vždy efektivně. V podstatě je mnohdy schopen zdůvodnit svá rozhodnutí, ale je nezodpovědný. Snaží se diskutovat se spolužáky i

dospělými, ale v týmové práci nespolečně pracuje, nerespektuje názor druhých. Vymezená pravidla často porušuje, své povinnosti a závazky si plní nepřesně, hůře se adaptuje na změněné pracovní podmínky. Podložená rozhodnutí podle dané situace není schopen většinou učinit. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede při soustavné péči a dopomoci učitele opravit.

#### Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák ovládá souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot na úrovni, který je pro něho dosažitelný. Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby - neumí vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, neumí plánovat, organizovat a řídit vlastní učení ani s dopomocí učitele. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s pomocí učitele. Není schopen samostatně vyhledávat, třídít informace vhodná k řešení problému. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Nerozumí různým druhům textů. V podstatě není schopen zdůvodnit svá rozhodnutí a je nezodpovědný. Nesnaží se diskutovat se spolužáky a dospělými, v týmové práci nespolečně pracuje, nerespektuje názor druhých. Vymezená pravidla často porušuje, své povinnosti a závazky si neplní, těžce se adaptuje na změněné pracovní podmínky. Podložená rozhodnutí podle dané situace není schopen učinit.

Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev jsou nedostatečné. Závažné chyby a nedostatky není schopen opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Úroveň jeho vědomostí není předpokladem pro práci ve vyšším ročníku.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření
- předměty s převahou praktických činností
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

### **B. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření**

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- kvalita výsledků činností

- osvojení účinných metod samostatného studia

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

#### Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost.

Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

#### Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

#### Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

#### Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

#### Stupeň 5 (nedostatečný)



Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností, při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

### **C. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.**

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování. Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

#### Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

#### Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se

dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

### Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

### Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

### Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

## **D. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření**

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova. Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu. Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti

- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

#### Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

#### Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

#### Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

#### Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

#### Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

### **3) Pravidla pro sebehodnocení žáků:**

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
- Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.

- Chyba je přirozená součást procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozbořením chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
- Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
  - co se mu daří
  - co mu ještě nejde, jaké má rezervy
  - jak bude pokračovat dál
- Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
- Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:
  - zodpovědnost
  - motivace k učení
  - sebedůvěra
  - vztahy v třídním kolektivu
- Známký nejsou jediným zdrojem motivace

#### 4) Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

##### Ovládnutí učiva

- 1 - výborný ovládá bezpečně
- 2 - chvalitebný ovládá
- 3 - dobrý v podstatě ovládá
- 4 - dostatečný ovládá se značnými mezerami
- 5 - nedostatečný neovládá

##### Myšlení

- 1 - výborný pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
- 2 - chvalitebný uvažuje celkem samostatně
- 3 - dobrý menší samostatnost v myšlení
- 4 - dostatečný nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
- 5 - nedostatečný odpovídá nesprávně i na návodné otázky

##### Vyjadřování

- 1 - výborný výstižné a poměrně přesné
- 2 - chvalitebný celkem výstižné
- 3 - dobrý myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
- 4 - dostatečný myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
- 5 - nedostatečný nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně

##### Celková aplikace vědomostí

- 1 - výborný spolehlivě a uvědoměle užívá vědomostí a dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
- 2 - chvalitebný dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen

menších chyb

3 - dobrý řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby

4 - dostatečný dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává

5 - nedostatečný praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

#### Aktivita, zájem o učení

1 - výborný aktivní, učí se svědomitě a se zájmem

2 - chvalitebný učí se svědomitě

3 - dobrý k učení a práci nepotřebuje větších podnětů

4 - dostatečný malý zájem o učení, potřebuje stále podněty

5 - nedostatečný pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

#### Chování

1 - velmi dobré Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

2 - uspokojivé Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

3 - neuspokojivé Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

#### **5) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:**

a) prospěl(a) s vyznamenáním

b) prospěl(a)

c) neprospěl(a)

d) nehodnocen(a)

#### **Žák je hodnocen stupněm**

- prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2/chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace se postupuje podle pravidel ČL III.
- prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5/nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

- neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5/nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí
- Nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

### III. Hodnocení chování žáka

(1) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel(ka) po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ni ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel(ka) tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

(2) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou uvedené v bodě (9)

(3) Pravidla chování žáka jsou stanovena ve školním řádu (práva a povinnosti žáků). Ředitel školy uděluje na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě pochvalu nebo jiné ocenění za:

- mimořádný projev lidskosti
- občanské nebo školní iniciativy
- záslužný nebo statečný čin
- dlouhodobou úspěšnou práci.

(4) Třídní učitel(ka) může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená do dokumentace školy a na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

(5) Při opakovaném nebo velmi závažném porušení povinností bude žákovo chování hodnoceno sníženou známkou z chování.

(6) Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné porušení povinností stanovených školským zákonem. Za zvlášť hrubé porušení školního řádu se také vždy považuje:

- svévolné opuštění budovy školy,
- vnesení návykových látek do budovy školy, jejich užívání, distribuce, přechovávání v budově školy i na akcích pořádaných školou
- projevy šikanování
- vnesení nebezpečných předmětů
- ohrožení zdraví zaměstnanců a žáků.

- (7) Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí na vysvědčení těmito stupni:  
1 - velmi dobré  
2 - uspokojivé  
3 – neuspokojivé

#### Stupeň 1 (velmi dobré):

žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

#### Stupeň 2 (uspokojivé):

chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

#### Stupeň 3 (neuspokojivé):

chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti vnitřnímu řádu školy nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

## **V. Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci**

(1) Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel(ka) zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- Při celkové klasifikaci přihlíží učitel(ka) k věkovým zvláštěm žáků i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
- Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.
- Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.
- Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny

známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky současně se sdělováním známek žákům.

- O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky předem.
- Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
- Klasifikační stupeň určí učitel(ka), který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující přihlédne k známám žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.
- Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období.
- Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.
- Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel(ka) a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel(ka) nebo učitel(ka), jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.
- Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na pravidelných třídních schůzkách v 1. a 3. čtvrtletí, telefonicky, e-mailem, případně při individuálních konzultacích po předchozí domluvě s učitelem. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka.
- V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.
- Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě kontrolních písemných prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje.
- Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
  - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden
  - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit i to, co umí
  - učitel klasifikuje jen probrané učivo
  - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva
  - prověřování znalostí se provádí až po dostatečném procvičení učiva
- Třídní učitelé (výchovní poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovního poradce) na pedagogické radě.

## VII. Opravné a komisionální zkoušky, opakování ročníku

(1) Komisi pro přezkoušení žáka jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad. Komise je tříčlenná. Tvoří ji a) předseda, kterým je ředitel školy nebo jí pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy; b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného



předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu; c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu anebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené RVP ZV.

(2) Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3 Vyhlášky 48/2005 Sb. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. Po komisionálním přezkoušení se na konci prvního nebo druhého pololetí vydá nové vysvědčení.

(3) O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

(4) Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni dosud neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných konajících opravné zkoušky.

(5) Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravná zkouška je komisionální!

(6) Žák, který opravnou zkoušku úspěšně nevykoná nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může být termín opravné zkoušky stanoven nejpozději do 15.9. následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

#### Odlišnosti pro zkoušky při plnění povinné školní docházky v zahraničí:

(1) Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole, a koná zkoušku ve spádové škole, koná ji:

- ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
- v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
- na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Zeměpis, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

(2) Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, koná zkoušku z každého předmětu uvedeného ve školním vzdělávacím programu zkoušející školy.

(3) Obsahem zkoušky je vzdělávací obsah za období, po které žák plnil povinnou školní docházku podle odstavce 1 nebo 2. Konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem zkoušející školy. Se stanoveným obsahem a rozsahem zkoušky seznámí ředitelka zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky.

(4) Zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků.

(5) Zkouška je komisionální. Komisi jmenuje ředitelka zkoušející školy.

(6). Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitelka zkoušející školy, popřípadě jím pověřený učitel(ka)
- zkoušející učitel(ka), jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

(7) Termín konání zkoušky dohodne ředitelka zkoušející školy se zákonným zástupcem žáka tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do dvou měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Nedojde-li k dohodě mezi zákonným zástupcem žáka a ředitelkou zkoušející školy, stanoví termín zkoušky ředitelka zkoušející školy. Není-li možné žáka ze závažných důvodů v dohodnutém termínu přezkoušet, stanoví ředitelka zkoušející školy náhradní termín zkoušky tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do čtyř měsíců po skončení období, za které se zkouška koná.

(8) Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka ředitelce zkoušející školy vysvědčení žáka za příslušný ročník zahraniční školy a jeho překlad do českého jazyka. Pokud toto vysvědčení neobsahuje jednoznačné vyjádření o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku, předloží zástupce žáka potvrzení zahraniční školy o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku a jeho překlad do českého jazyka. Pro stanovení stupně celkového hodnocení žáka devátého ročníku na konci školního roku je rozhodný výsledek zkoušky a vyjádření zahraniční školy, že žák úspěšně ukončil devátý ročník základního vzdělávání. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitelka zkoušející školy oprávněna požadovat předložení úředně ověřeného překladu.

(9) O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

(10) Výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním. Výsledek zkoušky se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitelka zkoušející školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. Po vykonání zkoušek vydá ředitelka zkoušející školy žákovi vysvědčení. Na vysvědčení žák není hodnocen z chování. Na vysvědčení se uvede text "Žák(yně) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona".

(11) V případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti výsledku zkoušky, může požádat o přezkoušení.

## VIII. Slovní hodnocení

- (1) Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií  
Viz tabulka: Příklad znázornění výroků zastupující jednotlivé stupně .... (pracovní materiál pro potřeby vyučujících)

(2) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných, volitelných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou je hodnocení v případě použití slovního hodnocení popsáno tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

(3) Rozsah i struktura slovního hodnocení (průběžného i shrnujícího) je záležitostí učitele, který se pro formu slovního hodnocení rozhodl na základě důkladného zvážení všech okolností. Forma hodnocení u jednotlivých žáků nemusí být stejná. Obsah slovního hodnocení by měl být pozitivně motivační, současně však i objektivní a kritický. Musí obsahovat konkrétní vyjádření toho, co žák v daném vyučovacím předmětu zvládl a v jaké kvalitě, a vymezit další postup rozvoje žáka se zřetelem k vynaloženému úsilí a k individuálním předpokladům žáka pro vyučovací předmět.

(4) Obsah a formu slovního hodnocení bude ovlivňovat charakter vyučovacím předmětu. V předmětech s převahou výchovného zaměření bude v souladu s požadavky výchovně vzdělávacího programu hodnocena především tvořivost, dovednost spolupracovat, aktivita v činnostech a vztah k nim, kvalita dovednosti, návyků a postojů, schopnost sebehodnocení a hodnocení druhých. V předmětech naukového charakteru pak kvalita myšlení, samostatnost, tvořivost, přesnost a výstižnost vyjadřování, kvalita a rozsah vědomostí, dovedností a návyků, kvalita výsledků činnosti, dovednost učit se, spolupracovat, úroveň samostatného a tvořivého rozhodování, schopnost hodnocení, zájem žáka apod. Za slovní hodnocení nelze považovat zápis klasifikačního stupně jeho slovním ekvivalentem – např. výborný, dobrý....

(5) Pro zápis slovního hodnocení se používají zvláštní tiskopisy vysvědčení. Pořadí hodnocených předmětů bude respektovat pořadí předmětů uvedené v učebním plánu.

(6) Slovní hodnocení formou osobního dopisu vyučujícího, které doprovází klasifikaci žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem je zcela v jeho kompetenci. Ředitel školy je pouze informován o doprovázeném hodnocení.

## **IX. Hodnocení a klasifikace žáků se SVP, nadaných a mimořádně nadaných**

(1) Způsob hodnocení a klasifikace žáka se speciálními vzdělávacími potřebami vychází ze znalosti jeho doporučených podpůrných opatření.

(2) Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vyučující respektují doporučení školského poradenského zařízení. Uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků, zároveň volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

(3) Pokud je ve třídě školy vzděláván žák se speciálně vzdělávacími potřebami, vytvoří ředitel školy podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucí k jeho všestrannému rozvoji.

(4) Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka. Pokud je to nutné, nebude žák se speciálními vzdělávacími potřebami vystavován úkolům, v nichž nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

(5) Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

(6) Všechna poskytovaná podpůrná opatření se zásadně projednávají se zákonnými zástupci a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

(7) V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

(8) Zásady hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP):

- Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáka je třeba zvýraznit motivační složku hodnocení, hodnotit jevy, které žák zvládl.
- Výkon dítěte se SVP nebude porovnáván s ostatními dětmi, není vhodné srovnávat výkony dětí se SVP mezi sebou (stupeň a projevy téže poruchy bývají rozdílné).
- Zajistit dítěti dostatečné množství názorných a korekčních pomůcek.
- Poskytnout dítěti delší čas na kontrolu napsaného.
- Tolerovat pomalé pracovní tempo dítěte.
- Vést dítě, aby si chyby ve čtení i v psaném projevu samo objevilo a samo opravilo. Na chyby neupozorňovat slovy s negativním emocionálním projevem.
- Při hodnocení postupovat individuálně podle druhu podpůrného opatření.
- Často kontrolovat pochopení a zadání úkolů a správnost postupu, podporovat žáka v jeho úsilí, podněcovat je k práci.
- Nenechávat zbytečně žáka psát dlouhé zápisy z probírané látky.

(9) Hodnocení

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami lze použít slovní hodnocení nebo číselnou klasifikaci.

### **Slovní hodnocení**

U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. Slovní hodnocení zachycuje úroveň vědomostí a dovedností žáka (používat především při výrazné redukci učiva, u dítěte s neurotickými rysy, tam kde je třeba větší tolerance). To však neznamená, že plnění dílčích úkolů nemůže být klasifikováno číslicí.

### **Číselná klasifikace**

Číselná klasifikace, ve které jsou respektovány speciální vzdělávací potřeby, umožňuje tolerantní hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nejen v předmětech, kde se porucha projevuje nejvýrazněji, ale i v dalších předmětech poruchou ovlivněných.

Tolerantní hodnocení neznamená automatické zlepšení známky o jeden nebo více stupňů. Je tím myšleno utvoření takových podmínek, aby žák mohl podat optimální výkon. Lze tolerovat v různé míře pomalé pracovní tempo, obtíže ve čtení, zajistit více času na kontrolu, používání kompenzačních pomůcek aj. Není to osvobození od školských povinností. Tolerance obtíží se promítá do práce s žákem v průběhu celého roku. Není to jednorázový zásah do souhrnné klasifikace.

### **Klasifikace nedostatečnou**

Nedostatečná není trestem za to, že žák nezvládá učivo vlivem zdravotního stavu, kulturního prostředí nebo jiným životním podmínkám. Vyskytne se v případech, kdy žák nepracuje vůbec, vylouvá se, neplní povinnosti a nevypracovává úkoly, které odpovídají jeho úrovni.

### **Škola vytváří podmínky pro rozvoj nadaných a mimořádně nadaných žáků.**

(1) Za **nadaného** žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za **mimořádně nadaného** žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

2) Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifikům žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

3) Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka.

4) Ředitel školy může mimořádně nadaného žáka na žádost zákonného zástupce přeradit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Součástí žádosti žáka, který plní povinnou školní docházku, je vyjádření školského poradenského zařízení a registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost. Podmínkou přerazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, která žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

## **X. Individuální vzdělávání**

(1) Druhy jiného způsobu plnění povinné školní docházky. § 40, § 41 zákona 561/2004 Sb.

(2) Ředitel školy povoluje individuální vzdělávání podle § 41 odst. 3 a ruší na základě § 41 odst. 7,8.

(3) Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitelka školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

## **XII. Platnost a zrušovací ustanovení**

Tato Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jako příloha školního řádu vstupuje v platnost **1. 9. 2016.**

Jako příloha aktualizovaného školního řádu vstupuje v platnost **1. 9. 2016.**

## Obecné zásady práce s dětmi se SVP – příloha

Díky problematice specifických poruch učení, kdy jejich projevy jsou často mnohvrstevné a každé dítě je proto svým způsobem originální, neexistuje jeden jednoduchý předpis, jak s těmito dětmi pracovat. Přesto platí několik zásad, které mají obecnější použití a práci s těmito dětmi nám usnadňují. Zásady vychází ze základního předpokladu, že k zjišťování vědomostí a dovedností žáků budou voleny takové druhy a formy ověřování, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv.

1. Jedním z kroků, které by měl učitel při uplatňování odlišných metod práce a hodnocení žáka učinit, je seznámení všech zúčastněných, kterých se tato záležitost týká, že bude žák odlišným způsobem vyučován i hodnocen. Je dobré konkrétně vytyčit zásady práce a metody hodnocení, aby bylo jasné, jakým způsobem budeme postupovat. Týká se to nejen rodičů a žáka, ale především ostatních učitelů, kteří žáka vyučují, aby nedošlo k tříštění výchovně vzdělávací práce. K největším škodám dochází, je-li žák některými učiteli tolerován a jinými ne. Dochází nejen k výrazným rozdílům v hodnocení jeho práce, ale také k negativním změnám v psychice žáka a i negativnímu postoji ke školní práci. Je nutné, aby tyto odlišnosti akceptovali i spolužáci dotyčného žáka, aby jim tento způsob nepřipadal nespravedlivý a protěžující. Důležité je vytvářet ve třídě vstřícnou a pomáhající atmosféru, aby se tyto děti nestaly terčem posměchu apod. Vhodné je vyzdvihovat jiné klady žakovy osobnosti, pochválit jej za úspěchy v jiných předmětech nebo oborech-sport apod.

2. Důležitým předpokladem úspěšnosti dítěte s SPU je, že nebude vystavováno takovým činnostem, ve kterých díky své poruše nemůže podávat optimální výkon. (Dlouhé diktáty – dysortografik, dlouhé hlasité čtení před třídou – dyslektik, i samostatná práce s textem v naukových předmětech a ve slovních úlohách v matematice /bez dopomoci a průběžné kontroly/, dlouhé zápisy a přepisování z hlediska špatné úpravy dysgrafiků nebo nutnost se učit ze svých vlastních zápisků, časově limitované „pětiminutovky“ u žáků s pomalým osobním tempem apod.). U všech typů poruch se jedná předně o preferenci ústní formy ověřování znalostí dítěte. Dále můžeme úspěšně používat různé formy doplňovacích cvičení nebo formy testů s krátkým doplněním odpovědi nebo testy s volbou správné varianty odpovědi. Vhodné je volit pracovní listy s menším počtem úkolů a menším množstvím textu a s velikostí písma, která odpovídá čtenářským schopnostem žáka. Volí se raději pracovní listy, kde nedochází k častému střídání algoritmu řešení úkolů, které činí dětem problémy (střídání odčítání a sčítání,...) nebo použití více typů zdůvodňování gramatických pravidel.

3. Cílem by mělo být rozpoznání skutečných vědomostí, znalostí a dovedností dítěte nezkrasovaných poruchou. Proto je nutné dobře odlišit specifické potíže plynoucí z poruchy od nesespecifických např. umět odlišit specifické chyby u dysortografiků a ty pak nezahrnovat do hodnocení a klasifikace. Podle toho pak individualizovat metody práce, které se použijí. Je nutné vycházet z kvalitní a podrobné psychologické a speciálně pedagogické diagnostiky dítěte, z údajů získaných od rodičů a z údajů získaných pozorováním žáka, jeho práce a jejích výsledků při vyučování i mimo něj.

4. Je vhodné vycházet z toho, v čem je žák úspěšný. Chválit jej za dílčí úspěchy, ocenit projevenou snahu. Pochvala se nemusí týkat školního výkonu, ale jiné oblasti, ve které je žák úspěšný. Důležitý je příznivý vztah učitele a žáka. Tyto děti mnohdy vynaloží na přípravu na vyučování spoustu energie, ale její efekt může pak být zcela minimální nebo žádný. Časem mohou děti rezignovat na školní práci. Dospějí k závěru, že každá snaha je marná, nedostane se jim ani

ocenění za tuto snahu. U starších dětí dochází i k silným negativistickým, afektivním až agresivním reakcím.

5. Hodnotí se jen to, co dítě stačilo vypracovat. Nežadávají se limitované úkoly. Většina dětí má zpomalené pracovní tempo a jeho urychlováním dochází k nárůstu nervozity a chybovosti u dítěte. Při klasifikaci vycházíme z počtu jevů, které dítě zvládlo a umělo a ne jen z prostého počtu chyb. Hodnotíme změny a posun v jednotlivých výkonech dítěte a ty porovnáváme. Nesrovnáváme s jinými dětmi, ani těmi, které mají také poruchu učení, protože typ poruchy, její projevy a možnosti kompenzace jsou vždy jiné.

6. Máme vždy na mysli, že každé zkoušení, písemná práce, diktát jsou pro děti s SPU zátěžovou situací, při které je výkon ovlivněn nejen poruchou, ale i obavami, strachem, sníženou koncentrací pozornosti apod. Dítě se musí soustředit na více jevů než je zvyklé – gramatická pravidla, kvalita a čitelnost písma, odstranění specifických potíží,...

7. Je třeba poskytnout dítěti kompenzační pomůcky. U starších žáků – výpočetní technika (procvičení učiva, psaní, korekce gramatických chyb, výuka jazyků apod.), audiotechnika – magnetofony, diktafony-výklad učitele,...; možnost kopírování zápisů učiva, použití kalkulaček, fyzikálních tabulek, slovníků,...

8. Na základě kvalitní diagnostiky zjistit aktuální stav dítěte a zajistit nápravu SPU.

9. V případě nutnosti zajistit doučování, zejména dětí II. stupně.

## **Obecné předpoklady pro snazší zvládnutí učiva**

Důležité faktory:

1. Vhodná motivace
2. Vybrat z množství podnětů ty významné – bez pomoci často nezvládnou
3. Napomáhat s uspořádáním osvojovaných informací, postupovat od neznámého ke známému
4. Učivo je nutno předávat názorně, přehledně, jasně a stručně
5. Podnítit vlastní aktivitu dětí
6. Představivost, posílení paměti = rozvoj představivosti (zvukové, chuťové, čichové, pohybové představy), představivost zapojuje do činnosti i pravou mozkovou hemisféru, tím pomáhá přemísťovat získané informace z krátkodobé do dlouhodobé paměti – dochází k zakódování
7. Zapamatování si co nejvíce informací – nesoustřeďovat se na detaily, ale nové informace seskupit do určitého systému
8. Stanovit dítěti, jakým způsobem má postupovat
9. Pravidelným opakováním upevňovat znalosti,...
10. Rozsah učiva p ř i z p ů s o b i t možnostem dítěte (IVP)
11. Výkon dítěte ovlivňuje dosavadní zkušenost dítěte s učením, prostředí třídy, a celková atmosféra



## Český jazyk – gramatika

Jaké učivo může činit obtíže? Mimo primární poruchy plynoucí z poruchy jde také o uplatnění gramatických pravidel v praxi. Děti si gramatická pravidla osvojí, dokáží se je naučit, ale v písemném projevu je nepoužijí. Obtíže činí:

- vyjmenovaná slova a hlavně slova příbuzná
- předložky
- skladba slov
- pravopis ě/je
- pravopis s,z,se,ze
- určování jednotlivých mluvnických kategorií (zvláště je omezen jazykový cit)
- hlavně pád, vzor, osoba, slovesná třída, rod,vid, podmiňovací způsob
- délka samohlásek
- slabiky dy,ty,ny x di,ti,ni
- vynechávání písmene-nezvládá sluch.analýzu a syntézu slov
- skloňování – hlavně určení správných koncovek a jejich pravopis
- druhy vět a větných členů
- časování sloves – určování správných tvarů
- pravopis

Jak usnadnit osvojování gramatického učiva:

- Používáním vhodných pomůcek - dyslektická tabulka – barevné odlišení měkkých a tvrdých a obojetných souhlásek, bzučák, mačkadlo s tvrdými a měkkými slabikami, přehledy gramatických pravidel diktafony na výklad učiva, počítačové programy...
- Používání vhodných metod – zpřehledněním, strukturalizací, vizualizací učiva, používání atraktivních forem vyučování.
- Zpřehlednění učiva a vizualizace– nástěnné mapy, tabule apod., mini přehledy si děti mohou vlepovat do sešitů, obrázky k obsahu
- Zatraktivnění učiva:  
gramatické učivo zveršovat  
Jaký, který, čím, čím, čím,  
přívlastek si napíše.
- Shodný je či neshodný, tak to dobře uhodni. Zapsat na arch a vyvěsit ve třídě.
  - vymýšlet co nejvíce slov začínajících daným písmenem k určitému vzoru, slovnímu druhu...
  - využívat her s různými skrývačkami – hledej číslovky odvětví, medvědice,...
  - vymýšlet věty podle předem stanovených slovních druhů – (215721-zelená tráva roste ve staré škodovce), můžeme zpříjemnit vymyšlením legračních vět)
  - vymyslet v daném časovém intervalu co nejvíce slov
  - oprava textu – zpočátku zařazujeme jeden typ chyb, dobré je volit zábavné texty- nevýhoda - někdy mají děti tendenci si zapamatovat chyby – používat na opravu zelenou pastelku
  - na tabuli zapsat slova – zpočátku méně slov – žáci mají jednu minutu na zapamatování, pak slova zakryjeme a žáci mají napsat slova, která si zapamatují

- v krabici mít slova či věty napsané na lístcích formou doplňovačky – dítě si lístky vytahuje, má možnost si vybrat a zapsat to, co si myslí, že zvládne
- ilustrování určitého učiva – vyjmenovaných slov,....
- využívání kostky SOS – pokud si dítě neví rady, nastaví kostku. Kdo je již hotov, jde mu pomoci ( nesmí rovnou nadiktovat řešení, ale má navést na správné pravidlo )
- využít metody barevných pravidel – děti si každou tabulku s pravidly označí určitou barvou, v písemných pracích pak doplňují příslušnou barvou (rychle se pozná, co dítěti dělá problémy a dítě si při tom neustále gram. pravidla opakuje
- závěrečné opakování lze provádět formou hry „Riskuj“ – získávají body....kdo získá málo bodů není hodnocen
- zajímavé způsoby psaní diktátů – diktát krabičkový (dítě si individuálně chodí pro lístky se slovy či větami do krabičky, každý připevní svůj lístek na magnetickou tabuli a pak jde do lavice a slovo nebo větu napíše), diktát milosrdný (dítě napíše diktát klasickým způsobem, učitel zkontroluje a sdělí pouze počet chyb – u těžších poruch na každém řádku zvlášť – děti dostanou šanci chyby ještě napravit).

#### Jakým způsobem hodnotit:

Nejvhodnější je ústní forma. Jedině tak zjistíme skutečné znalosti. Při hodnocení písemného projevu musíme počítat s možností určitého zkreslení. Písemný projev s velkým množstvím často výrazně vyznačených chyb dítě stresuje, je pro něho viditelným potvrzením toho, že učivo nezvládá. Nejnáročnější je psaní diktátů – dysortografik - poruchy sluchového vnímání, problémy v oblasti jazykového citu, v praktickém použití naučených gramatických pravidel, dyslektik – obtíže se správným nebo dostatečně rychlým přečtením toho, co napsali, což jim ztěžuje kontrolu diktátu, dysgrafici spotřebují hodně energie na vlastní psaní, takže často nestačí zdůvodňovat pravopis. Do psaní diktátů se promítá i pomalejší pracovní tempo, takže děti ve snaze vyhovět, vyrovnat se ostatním, sice napíší vše, ale často na úkor kvality. U dětí s LMD se navíc negativně promítají ještě poruchy pozornosti, paměti a myšlení. Jejich impulzivita apod.

#### Ve snaze o objektivní posouzení se doporučuje:

- u výrazných poruch by měl být diktát předem procvičený (vzhledem k poruchám nejde téměř o žádné zvýhodnění oproti ostatním dětem )
- do diktátů by měla být zařazována slova, která byla již několikrát procvičena
- pokud se nedaří psaní vět, je nutné se vrátit k diktátu izolovaných slov, později slovních spojení a pak teprve přejít k diktátu jednoduchých vět a posléze k souvětí. Diktáty musí být kratší.
- hodnotíme pouze to, co dítě stačí napsat
- u lehčích poruch někdy stačí poskytnout více času na kontrolu napsaného
- osvědčuje se diktát jako doplňovačka – to, co ostatní píší celé, má dítě se SPU předtištěno a jen doplňuje požadované jevy
- umožnit dítěti autodiktát - dítě si potichu předříkává slovo po jednotlivých hláskách, zároveň by mělo stihnout zdůvodnit případný gramatický jev – u dětí, které mají ve sluchové analýze a syntéze slov obtíže, je to nutností
- při ověřování vědomostí písemnou formou je vhodnější používat různé pracovní listy

Při samotném hodnocení písemného projevu můžeme využívat několika způsobů:

- písemný projev klasifikovat mírněji
- hodnotit pouze zaznamenáváním počtu chyb
- odlišit specifické chyby od nesespecifických a označit jejich poměr 8S:3N a do hodnocení zahrnout pouze nesespecifické chyby
- využívat možnosti průběžného slovního hodnocení (co se podařilo a co ne, můžeme porovnat s minulým výkonem a neměl by chybět pozitivní prvek)
- nejvýhodnější je po napsání si dítě ještě ústně přezkoušet a dát mu šanci pravopis chybně napsaných slov ústně zdůvodnit a pak teprve hodnotit
- je možno také používat bodového nebo procentuálního systému
- Při opravách písemných prací se doporučuje využít následujících zkušeností:
- chyby by se neměly opravovat výrazně, dítě s SPU má tendenci zapamatovat si to, co je barevně zvýrazněno, je tedy vhodné volit méně kontrastní barvu – zelenou, tužkou
- vhodnější je naopak zvýraznit slova napsaná správně
- klasické opravy písemných prací často nemívají žádný efekt (dítě často chybu zopakuje nebo udělá jinou), je lepší chybné slovo výrazně a správně předepsat, na opravy je dobré zavést speciální sešit na evidenci slov – tam dítěti slova předepisujeme

Dítě s SPU by nemělo být při hodnocení písemného projevu vystaveno trvalému či velmi častému neúspěchu. Důležitým předpokladem však je, že dítě učivo ústně alespoň částečně ovládá. Pokud v písemném projevu neustále selhává, je nutné zvolit jiné metody. V krajním případě lze od diktátu ustoupit úplně.

## Český jazyk – literatura

### Co může činit potíže:

Největší problémy mají dyslektici, pro které je charakteristická nižší úroveň čtení. Protože tato porucha prolíná prakticky do všech vyučovacích předmětů, kde je dítě závislé na přečtení, na pochopení smyslu textu, má při nesprávném přístupu vyučujících negativní vliv na celkovou školní úspěšnost. U dyslektiků chybí často představa, obraz čteného.

### Jak napomáhat k získání vztahu k četbě, literatuře:

Základem je dobrý vztah ke čtení. Důležitou roli hraje výběr vhodné knihy, textu. Text by neměl být rozsáhlý, velikost písma by měla být přiměřená (bývá vhodnější větší písmo). Téma musí být pro danou kategorii přitažlivé. Osvědčily se texty, které jsou hodně členité – s větším množstvím krátkých odstavců s často zařazovanou přímou řečí. Vhodné jsou publikace, kde podstatnou část tvoří ilustrace a menší text. Osvědčily se čítanky z nakladatelství Tobiáš, Prodos. Poutavým výkladem literárního učiva můžeme též vzbudit zájem o literaturu, např.:

- vyjádřit název díla (popř. děj) pantomimou, scénkou
- zahrát si na určitého spisovatele – ten o sobě vypráví a ostatní mají uhodnout, o koho se jedná
- určit autora a dílo podle úryvku
- představovat určitého autora – děti kladou otázky, na které se dá odpovídat ano, ne
- vyjádřit název díla (popř. jeho obsah) obrázkem

- nakreslit vlastní karikatury různých spisovatelů, básníků
- hrát literární domina, kvarteta
- vytvořit vlastní přehledy, plakáty, letáčky apod. k různým autorům, dílům, literárním tématům, ty pak vyvěsit ve třídě – děti je mají stále na očích
- vytvoření vlastní čítanky (každé dítě může vyrobit vlastní stránku s názvem díla, jména autora, okopírovaným či napsaným úryvkem, vlastní ilustrací, popř. vlastním komentářem, zhodnocením apod.
- složit básně rozstříhanou na jednotlivé verše
- zakrýt část textu básně, chybějící text doplnit
- vymýšlet vlastní básně, pranostiky
- k četbě doporučené literatury je u dětí s těžší poruchou lepší využívat tzv. zvukových čítanek - nahrávky textů na magnetofon apod.
- k seznámení s díly a autory doporučené četby lze použít metodu, kdy každý žák ze třídy dostane za úkol vypracovat referát o konkrétním díle a autorovi, s tím pak seznámí ostatní žáky ve třídě
- cvičení orientace v textu – děti dostanou začátek popisu krajiny a mají za úkol ho najít a dokončit
- děti využívají čtenářského křesla umístěného ve třídě – při čtení v něm sedí, mají pocit většího bezpečí, jistoty, pohodlí, příjemné změny....
- nevyčítat dětem čtení komiksů – čtou alespoň něco, později přejdou ke čtení různých časopisů apod.
- knížku ke čtení by si dítě mělo vybrat samo
- při čtení textu je možno použít techniky čtení v duetu – dítě čte současně s dospělým, střídavé čtení – dospělý a dítě se střídají po slovech, větách, předčítání – dospělý čte a dítě reprodukuje, vždy je nutné probrat s dítětem obsah přečteného

Na co se při hodnocení zaměřit:

Není nutné požadovat podrobné znalosti ze životopisu spisovatelů apod., ale je dobré se zaměřit na hlavní období ve vývoji literatury a jejich představitele – pouze základní literárně-historická fakta. Děti by se měly naučit posoudit, které literární dílo je kvalitní a proč, umět o něm diskutovat. V hodnocení preferovat ústní projev, v písemném dávat přednost testům s volbou správné odpovědi.

## **Český jazyk – sloh**

Slohová cvičení v klasické písemné formě jsou bohužel často nevhodná. Dyslektici si cvičení nedokážou po sobě správně přečíst a opravit, V důsledku omezeného množství přečteného se právě ve slohu výrazněji projevuje omezená slovní zásoba. Dysortografici se dopouštějí značného množství chyb a vzhledem k omezenému jazykovému citu se objevují agramatismy. Odráží se zde i porušená schopnost analyticko-syntetické činnosti. Dysgrafici mívají problémy s udržením kvality písma. U dětí s LMD sehrávají negativní roli i poruchy myšlení, paměti, koncentrace pozornosti, ale i emoční poruchy. U dětí s lehkou poruchou se můžeme setkat s pracemi velmi nápaditými, originálními, ale musíme tolerovat kvalitu písemného projevu.

Jak pomáhat ke snazšímu překonání problémů ve slohu:

Můžeme využít:

- dokončení započatého příběhu podle vlastní fantazie, u těžších poruch doplňování nedokončených vět, obměnou je vymyšlení začátku či konce příběhu, jeho názvu,...
- konverzace na daná situační témata, řešení určitých situací (např. sociálních – vhodné pro děti s LMD)
- předem připravený časově limitovaný ústní projev na dané téma, zde je vhodné dítěti pomoci předem stanovenou osnovou, případně i slovníkem
- různé dětské hry – Tajný dopis – dítě popisuje věc spolužáka, děti pak hádají, o co se jedná
- popis cesty – ostatní hádají cíl cesty....
- hry se slovy, kterých je velké množství – vymyšlení rýmů, pranostik, synonym,...
- hra na novináře – děti mají připravit zajímavou reportáž, je možno ji namluvit na diktafon,...
- rozmotání popletených příběhů, pohádek
- hádání přísloví podle obrázků
- vymyšlení vět, příběhů při dodržení určitých podmínek – všechna slova musí začít stejným písmenem apod.
- vžít se do představy, že jsme nějakým předmětem a vyprávět svůj osud
- opravování popletených přísloví
- pracování s osnovou
- ohmatání předmětu poslepu a jeho následné popsání
- vymyšlení vlastní definice určitého předmětu, činnosti
- napsání receptu na pokrm, nápoj příštího století
- vymyšlení vlastních detektivních příběhů,...
- popsání určité situace z pohledu pesimisty a pak optimisty a uvědomit si vlastní postoj v běžném životě
- učit děti řešit situace, kdy se jim nemůže vybavit určité slovo – jak to říci jinak – metoda obcházení slov
- využívání obrázkového slovníku pro afatiky – obrázek – povídej o něm 2 min., seřaď obrázky podle děje, ... využívání propojení s učivem probíraným v literatuře

#### Jakým způsobem hodnotit sloh:

- zjistit, jaký způsob vyjadřování je pro dítě výhodnější (většinou ústní projev)
- při hodnocení se zaměřit na obsah, jeho nápaditost
- do hodnocení písemného projevu nezahrnovat případné chyby, agramatismy, úpravu, neobratná vyjádření
- hodnotit můžeme jen některé pasáže
- vhodné bývá slovní hodnocení – slovně vystihnout výkon dítěte a ocenit snahu

## **Cizí jazyk**

#### Jak pomoci ke snazšímu osvojení? Doporučuje se:

- vyzkoušet, zda nebude dítěti při výuce cizího jazyka vyhovovat spíše sluchová cesta, (je možno používat diktafon, magnetofon, hlasité předříkávání, ...počítačové programy, které jsou ozvučené)

- při této metodě práce ponecháváme písemnou a tištěnou formu jazyka spíše jako vedlejší, v hodnocení pak preferujeme ústní výkony
- používat co nejvíce názoru a co nejvíce konkretizovat
- v některých případech bývá lepší ověřování osvojených slovíček písemnou formou (při ústní může selhávat schopnost pohotového vybavení) drobné chyby v zápise slovíček je však nutno tolerovat – vynechávky písmen, přesmyky, u těžších poruch jsou slova napsaná jen foneticky správně
- nenutit děti k doslovným překladům, skládání vět z izolovaně osvojených slovíček, spíše se zaměřit na běžné fráze, není vhodné nutit děti k přesnému naučení a používání naprosto všech gramatických pravidel – toto nezvládají ani v mateřském jazyce
- nechávat děti jazyk často opakovaně poslouchat, na naučení a pochopení potřebují více času, musí hodně opakovat
- pro snazší osvojení jazyka zařazovat různá říkadla, básničky,....
- soustředit se na reakce na otázky, pokyny,....přečíst běžné nápisy (restaurace, obchod,..)
- zaměřovat se na správnou, ne však perfekcionistickou výslovnost, opravovat jen podstatné chyby
- používat doplňování vhodných slov do vět, vhodnější je ústní forma
- čtení delších a náročnějších textů omezit
- umožnit dítěti používat korekční pomůcky
- soustředit se na praktické použití jazyka, ztraktivnění učiva
- vypracovat IVP

#### Na co se zaměřit při hodnocení:

Do hodnocení a klasifikace zahrneme nejzákladnější slovní zásobu, slovní spojení a běžné fráze především ústní formou, a to na běžná témata. V písemném projevu bychom měli tolerovat slova, která jsou napsaná alespoň foneticky správně. Čtenou a písemnou formu - je-li podstatně horší - omezujeme, do hodnocení ji nezahrnujeme. Zohledňujeme znalost písniček, říkadel,..schopnost konverzace, znalosti o cizí zemi apod. Plně můžeme využít průběžného a shrnujícího slovního hodnocení. Cílem je vytvoření pěkného vztahu k cizímu jazyku.

## **Matematika**

V matematice mají největší potíže dyskalkulici, ale i dyslektici mají problém při řešení slovních úloh. U dětí s porušeným zrakovým vnímáním, pravolevou orientací a prostorovou orientací může dojít k chybám i v běžných výpočtech (vynechávání číslic, záměna pořadí, posun,..... nebo při častých změnách algoritmů. Obtíže se dají předpokládat i v geometrii, zde se budou týkat i děti s dysgrafií.

Jak usnadnit osvojování učiva matematiky:

- zajistit dětem korekční pomůcky (kalkulátory, výpočetní technika, matem. tabulky, nejlépe
- vlastnoručně vyrobené přehledy, karty s nápovědami, i zakoupené Taháky do kapsy – Tobiáš
- pracovní postupy rozfázovat na jednotlivé dílčí kroky
- využívat maximálně názoru (orientace v číselné řadě, názorné vyjádření zadání slovních úloh,..)
- respektovat pomalejší pracovní tempo

- často kontrolovat pochopení zadání úkolů a správnost postupu, podporovat dítě v jeho úsilí, podněcovat je k práci
- vést dítě k pochopení logického řešení úkolu, vytvořit jednoduchý systém řešení určitých druhů úloh, který lze často aplikovat
- zajistit používání tabulek a přehledů zejména při převodech jednotek!

#### Jak si počínat při hodnocení:

- vycházet z toho, co dítě zvládlo vypracovat
- preferovat ústní formu ověřování znalostí, je-li v ní úspěšnější
- ověřovat zkoušením znalosti, které jsou dostatečně procvičené, zafixované, zautomatizované, procvičovat a upevňovat základní znalosti je nutné n e u s t á l e
- hodnotit nejen konečné výsledky, ale i jednotlivé kroky postupu
- v geometrii u dysgrafických dětí tolerovat sníženou kvalitu rýsování
- při hodnocení postupovat individuálně podle druhu a rozsahu poruchy, nelze srovnávat děti bez poruchy s dítětem s poruchou, nemůžeme ani porovnávat děti s poruchou mezi sebou
- využívat možnosti průběžného i závěrečného slovního hodnocení

## **Naukové předměty**

#### Co může činit obtíže:

Dyslektik – obtíže při čtení textů v učebnicích, zápisů na tabuli, ale i vlastních zápisů v sešitech. Obtíže vznikají i při nesprávném porozumění čtenému, tempo bývá pomalejší. Negativní dopad může mít i délka textu. Dysgrafik a dysortografik – má většinou potíže v písemném projevu – chybovost, snížená kvalita z hlediska obsahu i formy. LMD – lze předpokládat zkreslení výkonu především vlivem poruchy koncentrace pozornosti a paměti, myšlení (hůře vnímají souvislosti, hůře zobecňují, myšlení bývá ulpívané, nepružné)

#### Problémy může činit:

- zeměpis – orientace na mapě (i když se ji naučí doma v atlase, neumí ji použít v jiném měřítku), slepé mapky, učivo o souřadnicích, orientace podle světových stran apod.
- dějepis – letopočty, orientace v časové ose, zapamatování si cizích výrazů....
- fyzika, chemie – vzorce, rovnice, názvosloví, převody jednotek grafy apod.

#### Jak pomoci snazšímu osvojování učiva:

- naučit děti pracovat s textem – pokud je příliš rozsáhlý, rozdělit jej na kratší úseky
- najít nejdůležitější myšlenky, podtrhnout slova, vytvořit osnovu, přehled, vhodné je využívat okopírované texty
- častěji kontrolovat správnost porozumění a pochopení textu
- kontrolovat správnost čtení a výslovnosti nových termínů a využívat pro zapamatování mnemotechnických pomůcek
- pokud možno, využívat názorných pomůcek, audiovizuální techniky, ale i pohybu – aktivuje mozek

- k zápisům v sešitech – opisy z tabule jsou nevhodné – preferovat ústní, nutno volit zaznamenávání hlavních bodů, osnovy, možno kopírovat vzorový zápis a vlepít do sešitu
- umožnit dětem pořizování zvukových záznamů z výkladu učiva
- hodinu co nejvíce aktivizovat
- nalézt vhodný učební styl: (vyzkoušet, co dítěti nejvíce vyhovuje)
  - přečtení textu
  - podtrhávání, zvýraznění podstatného v textu
  - hlasité předříkávání
  - vypracování osnovy
  - vyjádření obsahu textu obrázkem
  - namluvení na diktafon pro využití k učení poslechem
  - látku si při učení rozdělit na kratší úseky, po jejich zvládnutí si vždy shrnout nové poznatky
  - vypracovat si písemný konспект
- často bývá účinná právě vzájemná kombinace uvedených postupů

#### Jakým způsobem hodnotit:

- preferovat ústní formu
- v písemné formě ověřování volit takové způsoby, aby stačily pouze krátké odpovědi
- nehodnotit chyby v písemném projevu, ale pouze obsahovou správnost
- nehodnotit chyby vzniklé z nedokonalého přečtení nebo pochopení textu
- využívat možnosti průběžného i shrnujícího slovního hodnocení

## Výchovy

**Tělesná výchova, pracovní výchova** – problémy mohou mít děti s LMD – hyperaktivita, hypoaktivita, motorická neobratnost, porušená senzomotorická koordinace, zbrkllost, překotnost, snížená schopnost sebekontroly. Dyspraktici – děti neobratné, nešikovné, nemotorné. Děti s poruchou pravolevé a prostorové orientace. Problémy mohou mít ve cvičeních, která vyžadují přesnou koordinaci pohybů, ale i pohotovost, ... Děti s LMD mají výchovné problémy, pokud se příliš zaměří na výkon – zvyšuje se jejich afektivita a někdy agresivita.

**Výtvarná výchova** – problémem může být pro děti s dyspincií, děti s LMD, dyspraktiky, dysgrafie. Je nutné volit takové náměty, které nekladou velký důraz na přesnost, proporcionalitu či perspektivu, ale umožňují dětem projevit jejich fantazii. Vhodnější je též používání barev.

**Hudební výchova** – největší problémy mají děti s dysmuzií, děti s poruchou rytmicity a někdy děti s LMD.

#### Jak hodnotit:

- taktně, s tolerancí hodnotit výkony, jejichž kvalita může být snížena vlivem poruchy
- ocenit i snahu dítěte ( i když výsledek neodpovídá našim představám )
- využívat možnosti průběžného i shrnujícího slovního hodnocení
- nevystavovat děti nepřiměřeným úkolům, častým neúspěchům, ale naopak dopřát jim, aby i ony byly pozitivně oceňovány